

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **S. P.**, pobočka B. (pôvodne Ú. P., S. V. a R.. v B.), proti povinnej **R.. s.r.o.**, D., zastúpenej JUDr. M. S., advokátom v B., **o návrhu na zastavenie exekúcie**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. Er 743/02, na dovolanie povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2008, sp.zn. 16 CoE 107/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2008 sp.zn. 16 CoE 107/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 13. marca 2003, č.k. Er 743/02-23, E. zamietol návrh povinnej na vydanie predbežného opatrenia a zastavenie exekúcie vedenej na Okresnom súde Bratislava II v Bratislave pod sp.zn. Er 743/02, u súdnej exekútorky JUDr. L. H. pod sp.zn. E.. Rozhodol tak z dôvodu, že i keď istina v sume 6 319 Sk bola dňa 13.11.2002 uhradená, predmetom exekúcie zostali trovy exekúcie, preto nebol dôvod na úplné zastavenie exekúcie. Zamietol aj jej návrh na vydanie predbežného opatrenia, keďže toto v exekučnom konaní nie je prípustné a to vzhľadom na charakter predbežného opatrenia.

Na odvolanie povinnej, čo do výroku o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie, Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. marca 2005, sp.zn. 16 CoE 11/05 jej opravný prostriedok ako neprípustný podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Oprávnenému nepriznal trovy odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že Exekučný poriadok má voči Občianskemu súdnemu poriadku postavenie osobitného zákona (lex specialis). Zo znenia ustanovenia § 58 ods. 4 Exekučného poriadku a § 57 ods. 1 písm. a/, b/

a f/ až h/ ustálil, že zákon tu taxatívne uvádza, v ktorých prípadoch je možné podať odvolanie. V predmetnej veci bol návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietnutý, nie zastavené konanie, a preto sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý v poučení rozhodnutia uviedol, že odvolanie vo veci nie je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací na dovolanie povinnej rozsudkom z 28. februára 2007 sp.zn. 1 Cdo 308/2006 uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. marca 2005 sp.zn. 16 CoE 11/2005 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušenie uznesenia odôvodnil odňatím jej možnosti pred súdom konať postupom odvolacieho súdu v otázke odmietnutia odvolania proti uzneseniu o zastavení exekúcie. Vyslovil názor, že od účinnosti novely, vykonanej zákonom č. 208/1999 Z.z. možno podať odvolanie proti niektorým uzneseniam, ktorými sa rozhodovalo o návrhu (alebo aj bez návrhu) na zastavenie exekúcie. Pritom je právne irelevantné, či sa návrhu na zastavenie exekúcie vyhovel, alebo nie. Odvolanie proti uzneseniu o zastavení exekúcie je prípustné v závislosti od dôvodu, pre ktorý bola exekúcia zastavená (§ 58 ods. 4 Exekučného poriadku). Ak súd uznesením zamietne návrh na zastavenie exekúcie, je odvolanie tiež prípustné, ak sa v návrhu uplatňovali dôvody, uvedené v § 58 ods. 4. V predmetnej veci exekučné konanie začalo až dňa 19.12.2001 a povinná v návrhu na zastavenie exekúcie uplatňovala ako dôvod ustanovenie § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku. Pokiaľ preto odvolací súd jej opravný prostriedok odmietol ako neprípustný podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., odňal jej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

V ďalšom konaní Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. júla 2008 sp.zn. 16 CoE 107/2008 opätovne rozhodol o odvolaní povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 13. marca 2003 č.k. Er 743/02, E.. Uvedené uznesenie súdu prvého stupňa v časti, ktorou návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol, zrušil. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Dospel k záveru, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní bolo nepochybné, že už nebol dôvod na skončenie exekučného konania zastavením exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku, pretože exekúcia sa medzičasom skončila uhradením pohľadávky oprávneného a trov exekúcie, t.j. už nebolo potrebné rozhodnutie súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti zrušil, keďže dôvody existujúce v čase vydania napadnutého rozhodnutia dodatočne odpadli (exekúcia už skončila).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. dovolanie povinná, ktorá ho navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. na daný stav a povahu veci. Poukázala na to, že napadnutým uznesením ide v podstate o meritórne rozhodnutie, ktorému predchádzal návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané. Zánik exekúciou vymáhaného práva mimo exekúcie, nie je dôvodom pre zánik exekúcie podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p., ale je titulom a dôvodom na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku. Zánik vymáhaného práva mimo výkonu exekúcie je vždy prekážkou exekučného konania a dôvodom na jeho zastavenie alebo na upustenie od exekúcie. Konanie o návrhu na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku je teda podľa jej názoru konaním a rozhodovaním vo veci samej a v danom prípade na základe návrhu, kde neprichádza do úvahy postup a aplikácia ustanovenia § 221 O.s.p.

Oprávnený sa dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností / § 109 ods. 1 písm. c/ na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu

prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku vecí právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa osobitne zameril na otázku, či v prejednávanej veci nebola postupom súdu dovolateľke odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Z obsahu dovolania navrhovateľky je zřejmé, že prípustnosť dovolania vyvodzuje z toho, že odvolací súd napadnutým uznesením vec po právnej stránke nesprávne posúdil podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p., ktoré na daný skutkový stav nedopadá a ho naň nesprávne aplikoval, a tým vo vec nesprávne rozhodol.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O.s.p., § 123 O.s.p., § 115 O.s.p. a pod.).

Dôvodom, zakladajúcim príslušnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznával.

Z ustanovenia § 57 ods. 1 písm. f/ zák.č. 233/1995 Z.z. (ďalej len Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov vyplýva, že exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané.

Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Citované zákonné ustanovenie zakotvuje jeden z dôvodov, taxatívne vymenovaných v ustanovení § 221 ods. 1 O.s.p., pre ktoré môže odvolací súd zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Zo znenia § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. vyplýva, že ide o procesné rozhodnutia, ktoré

súd vydal bez návrhu a na vydanie ktorých neboli splnené zákonné podmienky, resp. neexistovali dôvody na ich vydanie alebo dôvody existujúce v čase vydania napadnutého rozhodnutia dodatočne odpadli. Z uvedeného vyplýva, že aplikácia citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o nemeritórne rozhodnutia vydané bez návrhu.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že povinná ako účastníčka exekučného konania podala v priebehu exekučného konania súdu prvého stupňa návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že vymáhané právo, dobrovoľnou úhradou priamo oprávnenému mimo výkonu exekúcie, zaniklo. V čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní povinnej, odvolací súd mal preukázané, že povinná uhradila celú dlžnú pohľadávku, t.j. pohľadávku oprávneného i príslušné trovy exekúcie.

Súd rozhoduje o zastavení exekúcie z úradnej povinnosti alebo na návrh účastníka alebo exekútora. Ak zastavenie exekúcie navrhne účastník konania, súd má povinnosť o tomto návrhu rozhodnúť. Potrebné je uviesť aj to, že aplikácia ustanovenia § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku prichádza do úvahy bez ohľadu na to, v ktorom štádiu exekučného konania (s výnimkou rozvrhového konania) došlo k zániku práva priznaného exekučným titulom. Významné je iba to, či sa tak stalo po vydaní exekučného titulu. Z uvedeného potom vyplýva, že konanie o návrhu na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku je rozhodovaním vo veci samej, kde neprichádza do úvahy postup a aplikácia ustanovenia § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. Zánik práva priznaného exekučným titulom je vždy dôvodom na zastavenie exekúcie alebo na upustenie od vykonania exekúcie (§ 57 ods. 1 a § 46 ods. 3 Exekučného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci preto dospel k záveru, že odvolací súd tým, že zrušil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p., odňal dovolateľke svojim postupom ako účastníčke konania možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

Dovolací súd vo svojom rozhodnutí zohľadnil aj skutočnosť, že na strane oprávneného došlo k zmene účastníkov na základe univerzálnej sukcesie. Podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (§ 291 ods. 2) došlo k prechodu práv a záväzkov N. Ú. P. na S. P. (k presunu kompetencií, pričom výber tzv. garančných príspevkov bol zverený do kompetencie S. P.), preto dovolací súd pokračoval v konaní s týmto právnym nástupcom.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2009

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková